

Warm

Nederland

**Duurzame houtproducent FB Hout
kiest voor EnviLine warmtepomp**

Jan Willem v/d Groep: 'De echte transitie moet nog komen'

Afvalzorg wint warmte uit stortgas

TopLine cascades in distributiecentrum

ProLine NxT met Easy in eengezinswoningen

Houtproducent FB Hout kiest voor warme, natuurlijke sfeer en duurzame Nefit EnviLine warmtepomp.

4

Inhoudsopgave

Pagina 3

De energie van Rob van Houten

Pagina 4

EnviLine warmtepomp voor FB Hout

Pagina 8

Nieuws

Pagina 10

Visie:

Jan Willem van de Groep

Pagina 14

Warmte uit stortgas bij Afvalzorg

Pagina 17

Column

Pagina 18

TopLine cascades in distributiecentrum

Pagina 22

ProLine en Easy in eengezinswoningen

Jan Willem van de Groep:
'De echte transitie in de gebouwde omgeving moet nog komen'

10

Afvalzorg kiest voor Buderus.
Warmte uit stortgas voor waterzuivering, kantoor en kassen.

14

Colofon

Hoofredactie:

Jan Blom (Bosch Thermotechniek)

Ontwerp en vormgeving:

Ambitions, 's Hertogenbosch

Tekst en redactie:

Krachttaall!, Purmerend

Fotografie:

Zorro Producties, Amsterdam

Druk:

Gianotten, Tilburg

Eengezinswoningen in Gouda voorzien van Nefit ProLine NxT met Easy thermostaat.

22

De energie van Rob van Houten (Wasco)

‘Slimme productcombinaties, efficiency en kennisoverdracht zijn essentieel’

‘Ik heb de afgelopen 35 jaar in alle hoeken van de installatiewereld gewerkt. Via de markt van projectinstallaties en een grote fabrikant ben ik enkele jaren geleden bij Wasco gaan werken. Een bekende, professionele groothandel die al ruim veertig jaar bestaat. We hebben 32 vestigingen en een uitgebreide webshop. Als manager Techniek en Duurzaam werk ik vanuit onze hoofdvestiging in Twello.’

Duurzame oplossingen

‘Het boeiende aan de installatiebranche is de continue afwisseling. Elke situatie vraagt om een complete, unieke oplossing op maat. En met de toenemende vraag naar duurzame oplossingen begeven we ons in een markt van kennisintensieve installaties. Als groothandel willen wij installateurs helpen bij het creëren van de beste oplossing. Dat is vandaag de dag meestal een slimme combinatie van diverse producten en technologieën. Een veelbelovende trend is de warmtepomp, in combinatie met PV-panelen en een afgiftesysteem op lagetemperatuur. Daarnaast zijn ventilatie en luchtbehandeling kritische factoren voor een goed, gezond en duurzaam binnenklimaat. Omdat woningen en gebouwen van steeds meer isolatie worden voorzien.’

Logistieke efficiency

‘We denken dus mee met onze klanten. Niet alleen op installatiegebied, maar ook als het gaat om logistieke efficiency. Elk onderdeel wordt voorzien van chip-identificatie (RFID).

De inhoud van een servicebus kan in no time gescand worden, zodat je precies weet wat er in zit, hoe oud, wanneer geleverd en of voorraden en leveringen compleet zijn. We bieden ook automatisch door ons aan te vullen wisselboxen in een retoursysteem voor installateurs. Waarmee zij altijd verzekerd zijn van alle benodigdheden om een klus te klaren. Verder denken we mee in slimme bouwplaatslogistiek. Met containers die we in één keer afleveren en waarin alle benodigde producten, onderdelen en accessoires zitten die voor het betreffende project nodig zijn. Snelheid, efficiency, voorraadbeheer en complete ontzorging is wat we bieden.’

Dynamische branche

‘Een andere taak is kennisoverdracht. We geven zo’n 75 tot 90 trainingen en presentaties per jaar, veelal maatwerk. We doen dat meestal in ons Wasco Energie Centrum (WEC) in Twello. Daar staat een breed scala van nieuwe technologieën en duurzame opstellingen opgesteld. Warmtepompen, vloerverwarming, PV- en zonneboilersystemen, WTW-units en ventilatiesystemen, noem maar op. Het merendeel werkt echt en dat slaat bij vakmensen natuurlijk aan. Een ding is zeker: onze branche blijft de komende decennia uiterst dynamisch. Met veranderende energieprijzen en beschikbaarheid van brandstoffen, de verdere roep om verduurzaming en de doorbraak van nieuwe technologieën.’

Rob van Houten

Bedrijf: Wasco

Plaats: Twello

Functie: manager Techniek en Duurzaam

‘De branche verduurzaamt en blijft dynamisch.’

FB Hout is producent van houten vloeren en heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Als het gaat om de productie, warehousing en distributie van haar natuurlijke producten. In het steeds verder doorvoeren van het cradle to cradle principe binnen het wereldwijd opererende bedrijf. En ook in de energiehuishouding van het hoofdkantoor in Tuitjenhorn.

Nefit EnviLine warmtepomp voor producent van houten vloeren

FB Hout kiest voor warme, natuurlijke en duurzame sfeer

‘Mijn vader Frank en moeder Karin hebben FB Hout in 1986 opgericht’, vertelt directeur Maik Broersen. ‘Mijn zus Wendy en ik zijn de tweede generatie, wij leiden het bedrijf nu samen. FB Hout heeft de afgelopen 30 jaar een enorme groei en ontwikkeling doorgemaakt. In Litouwen hebben we een productielocatie voor meerlaagse vloerdelen, bestaande uit berkenmultiplex met een Europees eiken toplaag. In Duitsland hebben we een productielocatie voor strokenparket, visgraat parket en Hongaarse punt, en in Dirkshorn produceren we brede eiken vloerdelen tot 50 centimeter breed. In Tuitjenhorn is ons distributiecentrum en hoofdkantoor gevestigd. Vanuit de verkoopafdeling worden onze vloeren wereldwijd verscheept.’

Hernieuwbare grondstof

‘We produceren prachtige producten, gemaakt van een oneindig vernieuwbare grondstof’, zegt Wendy. ‘Bomen afkomstig uit duurzaam beheerde bossen. Onze producten zijn uiteraard voorzien van het FSC-certificaat.

En onze productieprocessen zijn energiezuinig en schoon. Ten opzichte van veel andere industrieën heb je er alleen maar een klein beetje stroom voor nodig. En in het hele proces van drogen, voorschaven, zagen en lakken gebruiken we geen chemicaliën.’

Cradle to cradle

Enige tijd geleden ontving FB Hout het Cradle to Cradle Bronze certificaat voor al haar meerlaagse vloerproducten. ‘Milieuverantwoord produceren, hergebruik van materialen en duurzaam energie- en waterbeheer zijn belangrijke criteria en daar scoren wij heel goed op’, zegt Maik. ‘In Litouwen en Duitsland worden bijvoorbeeld alle houtresten uit het productieproces hergebruikt voor de verwarming van onze productielocaties en droogkamers. Dit certificaat motiveert ons om de cradle to cradle gedachte nog meer in onze bedrijfsfilosofie te verankeren en ook het hergebruik van onze producten verder te stimuleren. Want onze kwaliteitsvloeren kunnen enorm lang mee. We denken hier dan ook al na over een systeem

‘Bij het inregelen van de warmtepomp moet je een constante flow creëren.’

om in de toekomst afgedankte vloeren weer te kunnen innemen en zo de kringloop van onze producten volledig te sluiten.'

Warmte en sfeer

Het compleet vernieuwde hoofdkantoor in Tuitjenhorn straalt het aan alle kanten uit: hout, duurzaamheid en modern design gaan bij FB Hout hand in hand. Houten vloeren, wanden, bureaus, deuren en details worden gecombineerd met net zo natuurlijk ogende stortvloeren en sanitair gemaakt van beton. Op de bovenverdieping wordt nog hard gewerkt aan de nieuwe showroom, die voor relaties uit binnen- en buitenland een ware experience moet worden. Wendy: 'We maken een heel trendgevoelig product. Op dit moment willen steeds meer mensen terug naar de warmte en sfeer van natuurlijke materialen in hun woning, kantoor of winkel. Ook in de bouwwereld zie je dat men steeds meer kiest voor ecologisch bouwen. Onze producten sluiten daar naadloos op aan.'

Absolute topkwaliteit

Achter een van de houten designdeuren in het pand vinden we een Nefit EnviLine split warmtepomp (16 kW), een Nefit TrendLine HRC25 HR-ketel en twee WTW-ventilatieunits. 'Ook als het gaat om klimaatbeheersing kiest FB Hout voor duurzame oplossingen', legt Bram Strijbis van Strijbis Installaties uit. 'De EnviLine wint gratis warmte uit de buitenlucht en zet deze om in warmte voor het kantoor. De warmtepomp is van absolute topkwaliteit, zoals ik van Nefit gewend ben. Ik ben al jaren Nefit-dealer. De warmtepomp is gekoppeld aan 750 m² vloeroppervlak met maar liefst 5,5 kilometer vloerverwarming en is weersafhankelijk geregeld afgesteld op een constante ruimtetemperatuur van 20,5 graden Celcius.

'Ook de productiehal met 4500 m² vloeroppervlakte wordt dit jaar voorzien van Nefit warmtepompen en vloerverwarming.'

V.l.n.r. Gene Milar (Nefit), Bram Strijbis en Wendy en Maik Broersen.

De vloerverwarming ligt gedeeltelijk onder een vloer van brede planken van FB Hout zelf. Zo hebben we samen voor aangename warmte in een warme sfeer gezorgd. Het duurzame ventilatiesysteem met enthalpie-wisselaar zorgt voor een constante vochtigheidsgraad. Het resultaat is een comfortabel binnenklimaat waarmee aanzienlijk op energiekosten wordt bespaard. Medewerkers ervaren ook duidelijk het verschil. Voorheen stonden hier verouderde ketels continu te draaien en nog was het pand te koud.’

Bivalente opstelling

Strijbis laat weten dat het de eerste Nefit warmtepomp is die hij plaatste. ‘Ik heb de verplichte opleiding bij Nefit gevolgd, dus weet ik er nu alles van. Het inregelen van de warmtepomp is heel belangrijk, je moet een constante flow creëren. Dan bereik je het meest aangename comfort en maximale energieprestaties. Bij Nefit weet ik: als ik support nodig heb, dan krijg ik die. En als ik ooit onderdelen nodig mocht hebben, dan zijn die altijd op voorraad. De HR-ketel heb ik overigens voor de zeker-

‘Er ligt 5,5 kilometer vloerverwarming gedeeltelijk onder een vloer van brede planken.’

heid bijgeplaatst, als back up. Een bivalente opstelling dus. Maar eigenlijk zie ik nu al dat de HR-ketel overbodig is, de EnviLine doet zijn werk gewoon top. Binnenkort worden nog eens enkele honderden zonnepanelen geplaatst op het dak. Ze gaan elektriciteit leveren aan het kantoor en het naastgelegen distributiecentrum. Ook de 4500 m² vloeroppervlakte van de productiehal wordt dit jaar voorzien van vloerverwarming met Nefit warmtepompen. De complete installatie past dan bij de duurzame filosofie van FB Hout.’

Wij verwelkomen u graag op de Vakbeurs Energie

VAKBEURS
ENERGIE

Van 4 tot en met 6 oktober a.s. vindt weer de Vakbeurs Energie plaats in de Brabanthallen in Den Bosch.

Ook dit jaar zijn Nefit, Bosch en Buderus van de partij op dit business-to-business platform voor duurzame energieopwekking en energiebesparing. Op de stand kunt u terecht voor informatie over de duurzame oplossingen voor warmte en warm water in woningbouw, industrie en utiliteit. Speciaal voor professionals

die zich bezighouden met de verduurzaming van hun industriële onderneming is er tijdens de beurs het platform Energie & Industrie.

Meer informatie over het programma en de toegang vindt u op energievakbeurs.nl

Nefit inspireert tijdens Building Holland

In april vond Building Holland plaats in de RAI Amsterdam. Het jaarlijks terugkerende integrale event voor de bouw- en vastgoed sector bood zo'n 10.000 bezoekers en 150 exposanten de kans kennis te delen, te netwerken en zaken te doen.

Nefit presenteerde er haar duurzame warmtepompen en zonnestroom- en zonneboilersystemen en stelde het thema verduurzaming centraal tijdens boeiende brainstormsessies. Afgevaardigden van Nederlandse woningcorporaties wisselden hun toekomstvisies uit onder leiding van René van Genugten, projectleider duurzaamheid bij corporatiekoepel Aedes. Stakeholders uit de bouw-, energie- en installatiesector verzamelden zich samen met innovatie-expert Jan Willem van de Groep om de tafel voor een inspirerende discussie over de mogelijke oplossingsrichtingen voor grootschalige verduurzaming in de gebouwde omgeving. Slimme inzet van duurzame energiebronnen en nieuwe technologieën, de juiste balans in centrale en decen-

trale opwekking, industrialisatie en daarmee meer efficiency en kostenverlagingen lijken belangrijke voorwaarden voor succes.

Zie ook het interview met Jan Willem van de Groep op pagina 10.

Volop belangstelling tijdens Nefit Duurzaam Dag in Deventer

Nefit gaat voor duurzaam. Dat bleek onder meer op 28 mei tijdens de Nefit Duurzaam Dag. Consumenten uit het hele land trokken naar Deventer en maakten kennis met duurzame oplossingen als de EnviLine warmtepompen en Nefit zonnestroom- en zonneboilersystemen.

Naast productdemonstraties en antwoord op al hun vragen konden belangstellenden ook een kijkje nemen in de fabriek waar de Nefit HR-toestellen worden gemaakt. De Nefit Duurzaam Dag was onderdeel van een voorjaarscampagne, waarin Nefit consumenten nadrukkelijk wees op de energiebesparingsmogelijkheden én aantrekkelijke subsidies bij de aanschaf van een duurzame Nefit-oplossing. Consumenten konden thuis een check doen op de speciale campagnesite nefit.nl/duurzaam. Op basis van hun adresgegevens (energielabel) en het al dan niet aanwezig zijn van vloerverwarming kregen zij direct de best passende duurzame Nefit-oplossing op het scherm van hun laptop, tablet of smartphone gepresenteerd.

Alle duurzame oplossingen van Nefit voor verwarmen, warm water en koelen voor woningbouw, utiliteit en industrie vindt u op nefit.nl/professioneel.

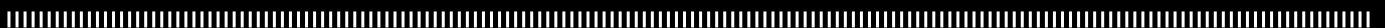

Nog steeds volop subsidie op warmtepomp en zonneboiler

Er is nog steeds geld beschikbaar uit de Investeringsubsidie Duurzame Energie bij de aanschaf van een warmtepomp of zonneboilersysteem. De subsidie is bedoeld om particulieren en bedrijven te stimuleren om duurzame installaties te kopen.

Daarmee wordt de aankoop van warmtepompen en zonneboilers extra aantrekkelijk. Eindgebruikers kunnen de subsidie zelf aanvragen en dat vraagt enige aandacht. Zo is er een verschil tussen bedrijven en particulieren. Bedrijven moeten de subsidie

vooraf aanvragen, nog voor er een overeenkomst is getekend. Particulieren kunnen juist alleen achteraf subsidie krijgen, op basis van een betalingsbewijs en een koopcontract. Hun aanvraag moet uiterlijk binnen drie maanden na de aankoopdatum worden gedaan. Een belangrijk aspect is natuurlijk dat de nieuwe warmtepomp voor extra duurzaamheid zorgt. Dat kan bewezen worden door het meesturen van twee EPC-berekeningen. De ene berekening geeft de bestaande EPC aan, de tweede geeft aan dat de woning of het bedrijf met de nieuwe installatie een betere EPC scoort. Installateurs en EPC adviseurs kunnen dergelijke berekeningen voor hun klanten opstellen.

Jan Willem van de Groep

‘De echte duurzame transitie moet nog komen’

Jan Willem van de Groep is ondernemer, initiatiefnemer, inspirator, spreker en columnist. In zijn visie vervult de bouwsector een sleutelrol bij het oplossen van een groot aantal maatschappelijke uitdagingen in de gebouwde omgeving, waaronder ook de stap naar energieneutraal wonen. Innovatie, industrialisatie en nieuwe technologieën zullen volgens hem leiden tot een nieuw sectorordering, waardoor de bouw zichzelf weer maatschappelijk relevant kan maken.

Hoe staat het er voor in de gebouwde omgeving?

‘De weg naar energieneutrale wijken met nul-op-de-meter woningen is ingeslagen. Maar de ontwikkelingen worden afgeremd door weeffouten in ons systeem. De overheid houdt te lang vast aan de inkomsten uit gaswinning. Terwijl we weten dat we dankzij de opkomst van nieuwe, duurzame technologieën in Nederland uiteindelijk zonder gas kunnen. Diezelfde overheid heft ook belasting op duurzaam opgewekte energie. Dat werkt remmend op de inzet ervan. En op de doorbraak van nieuwe, duurzame, decentraal in te zetten technologieën die draaien op duurzame bron-

nen. De overheid moet dus een flinke draai maken om grootschalige verduurzaming van wijken mogelijk te maken en de bouwsector daarmee de noodzakelijke impuls tot innovatie te geven.’

Moeten we af van het gas?

‘Gas wordt schaars en de prijs gaat omhoog. We moeten er vanaf, zeker wat betreft de woningen in Nederland. Het is ook een hele goede trigger voor innovatie. Gas, maar dan in groene vorm, blijft in mijn visie wel een belangrijke energiedrager voor de industrie. De echte transitie in de gebouwde omgeving moet plaatsvinden in de regio. Regionale

roadmaps, daar geloof ik in. Breng in kaart: wat is per regio de meest voor de hand liggende energiebron, de best toe te passen technologie enzovoort. En wat is prijstechnisch per regio gunstig? In de ene regio kun je direct de stap naar all-electric maken, terwijl in de andere regio je eerst voor hybride oplossingen kiest. In sommige gevallen zou groen gas in eerste instantie nog voldoen. Ik ben erg van de rigoureuze aanpak, maar in dit geval zeg ik: doe het stapsgewijs. En voorkom daarbij zogenaamde lock-in situaties. Nu kiezen voor hybride oplossingen is prima, maar het mag er niet toe leiden dat je de laatste stap naar energieneutraal niet meer kunt maken.'

Wat worden de alternatieven?

'Zon, buitenlucht, water, wind ... er zijn zoveel duurzame energiebronnen. We gaan toe naar veel meer decentrale opwekking van energie en ook decentrale opslag. Dat is niet alleen duurzaam en goedkoop, het voorkomt ook piekspanning en dus instabiliteit van netten. Gelijkstroom is ook kansrijk. De omzetting naar wisselstroom hoeft niet plaats te vinden, dus gaat het rendement omhoog. Bovendien is de slijtage van installaties en apparaten veel minder groot.'

'In de bouwsector moet vergaande industrialisatie plaatsvinden.'

vervolg op pagina 12

Wat wordt er van de bouw verwacht?

‘De bouwwereld is tot nu toe te weinig innovatief en te traditioneel georganiseerd. Iedereen levert een los elementje waarmee een huis wordt gebouwd. Het gaat om kleine projectjes waarin elke keer weer het wiel opnieuw wordt uitgevonden en iedere toeleverende partij zijn idee of product kwijt kan. Er is te weinig visie en regie. Efficiency en kostenbeheersing zijn daardoor ver te zoeken. De prijs voor de make over van een woning ligt nu nog veel te hoog. Toch denk ik dat de bouwwereld kan uitgroeien tot dé leverancier van duurzaam wooncomfort én bespaarde energie. Daarvoor moet er in de bouwsector vergaande industrialisatie plaatsvinden. Men moet nieuwe woningconcepten gaan introduceren en in grote hoeveelheden uitrollen. Complete woningen en wijken die in grote delen al in de ‘fabriek’ van de bouwer worden geproduceerd. Echte totaalconcepten, in serie te bouwen en op grote schaal toe te passen. De buitenschil, het dak, de vloer, de kozijnen en de isolatie. Alles op het gebied van installaties en apparatuur. In plaats van al die kleine bedrijven die hun eigen losse Lego-steentje

naar de bouwplaats brengen waarna er een huis van wordt gebouwd, wordt er straks een compleet Playmobiel-huis op de bouwplaats afgeleverd. Dat zet je binnen no time in elkaar. Woningcorporaties zijn de grote klanten. Zij bezitten grote hoeveelheden woningen waar nog heel veel energiewinst te behalen valt. Dus zullen juist zij nauwkeurig hun vraag moeten definiëren. Niet meer op detailniveau, maar op het niveau van een complete oplossing die voldoet aan alle wensen van woonplezier, veiligheid, comfort en klimaat. En er moet gedacht worden in grote aantallen, de make over van duizenden woningen tegelijk. Juist dan zullen de kosten per woning dalen en wordt het een haalbare kaart.’

Is de bouw er wel klaar voor?

‘We zitten nog in een fase van experimenteren. Er is een eerste generatie marktpartijen die in initiatieven als De Stroomversnelling nieuwe vormen van samenwerking hebben gezocht. Bouwbedrijven, woningcorporaties en installatiesector laten daarin zien dat ze hun ambities willen waarmaken. Die eerste generatie pioniers hebben we nodig om straks

Over Jan Willem van de Groep

Jan Willem gaat de strijd aan met het traditionele denken. Hij verbindt de opgaven die spelen binnen de overlappende domeinen bouwen, wonen, mobiliteit en energie met een ontluikende bouwindustrie. Hij is onder meer bedenker en initiator van de Stroomversnelling, een initiatief waarbij de bouw- en corporatiesector door middel van radicale innovaties binnen 5 jaar 111.000 woningen willen renoveren naar het niveau nul-op-de-meter. Jan Willem werd de nummer één in de Duurzame 50 Vastgoed NL, ontving de klimaatpenning 2015 uit handen van prinses Laurentien en eindigde kortgeleden als nummer 10 op de jaarlijkse lijst 'Duurzame 100' van Trouw. Verder is hij columnist, adviseur voor duurzame ondernemers en overheden en veelgevraagd inspirator en spreker over thema's als duurzaamheid, innovatie en transitie. Met zijn bedrijven Factory Zero en ARXlabs wil hij een blijvende aanjager worden van innovatie in de bouw.

een echte transitie in de gebouwde omgeving te realiseren. Want die moet er echt nog gaan komen, we zijn nog niet zover.'

Wat moet er eerst gebeuren?

'We moeten af van het traditionele kleinschalige, projectmatige 'inkopen'. De bouwers moeten de lead nemen en als echte system integrators gaan fungeren. Zij moeten - net als in de computer- en autoindustrie - gaan bepalen welke elementen ze volgens welke specificaties willen verwerken in de door hen ontwikkelde totaalconcepten voor woning make overs en nieuwbouwwoningen. Dat levert de benodigde schaalgrootte op. En het vraagt om close partnerships met de nu nog op afstand opererende toeleverende industrie. Waarin wordt samengewerkt en gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt genomen voor de prestaties die een woning levert. En dus ook de energieprestaties.'

Welke rol spelen fabrikanten?

'De ontwikkeling van totaalconcepten in de woningbouw en renovatie zullen leiden tot de vraag naar integrale energie-oplossingen. Warmte, warm water, koeling, ventilatie en energie ineen, systeemintegratie dus. De ontwikkelaars van all-in-one oplossingen zullen de winnaars zijn. Aansluit- en leidingwerk wordt prefab door de bouwer aangebracht in de geveldelen, de complete installatie wordt in één keer plug-and-play aangesloten. Grote concerns als Bosch dicht ik dan ook grote kansen toe. Zij hebben wereldwijd de innovatieve, technologische expertise in huis op veel verschillende fronten. Juist zij kunnen crossovers maken van de automotive-industrie, de markt voor security en connectivity naar klimaatbeheersing en comfort. Maar vlak ook nieuwkomers in de markt niet uit. Kleine

startups die vanuit een heel andere hoek met verrassende innovatieve ideeën de markt zullen bestoken. Het is aan de bouwers om de juiste partnerships aan te gaan.'

En hoe ziet in dit plaatje de toekomst van de installateur eruit?

'Brede kennis van nieuwe technologieën en geïntegreerde systemen is een must. Energie, warmte, warm water, koeling, luchtbehandeling, alles komt samen. We zullen in de toekomst minder sleutelaars nodig hebben. Integrale energie-oplossingen zullen modulair opgebouwd zijn en plug-and-play geïnstalleerd worden. Er is dan ook veel kennis van software nodig waarop dit soort systemen zal draaien. De echte toegevoegde waarde van installateurs bestaat straks uit hoge kwaliteit service op basis van harde prestatiegaranties. Niet langer het uitvoeren van installatie- en onderhoudswerk is dan de core bizz, maar het leveren en garanderen van energie en een comfortabel, gezond en veilig binnenklimaat.'

'De echte transitie in de gebouwde omgeving moet plaatsvinden in de regio.'

Afvalzorg kiest voor de power van Buderus Logano GE615

Warmte uit stortgas
voor waterzuivering,
kantoor en kassen

In Nauerna wint afvalverwerker Afvalzorg stortgas uit afval. Het is de duurzame brandstof voor de nieuwe Buderus Logano GE615. Een robuuste, gietijzeren ketel die heet water van 95 °C levert aan een gesloten water-transportnet van maar liefst 3,6 kilometer. De hieraan gelegen percolaatwaterzuivering, het hoofdkantoor van Afvalzorg én een nabij gelegen kassencomplex gebruiken dit net als warmtebron.

‘Op deze stortlocatie van 80 hectare bewerken we onder meer verontreinigde bagger- en grondstromen, bedrijfsafvalstromen, residu van grondreiniging en astbest’, legt Richard Gronert uit. Gronert is projectleider stortgas bij Afvalzorg en leidt ons rond.

‘Deze locatie is in bedrijf sinds 1985.

In 2022 komt er een einde aan de stort-activiteiten op deze locatie, dan wordt het een natuur- en recreatiegebied: het toekomstige Park Nauerna. Tot die tijd blijven we het afval hier op zo duurzaam mogelijke wijze verwerken.’

Buderus-serviceteam

Stortgas inzetten ten behoeve van warmte-winning is bij Afvalzorg in Nauerna niet nieuw. ‘De Buderus-ketel die geplaatst wordt, dient ter vervanging van een van de twee oudere types’, verduidelijkt Marcel Peeters, hoofd service van Jansens Verwarming & Maas Warmtetechniek. ‘De nieuwe ketel gaat hier het voortouw nemen, een van de oude ketels blijft staan en springt zonedig bij. Onze monteurs verzorgen samen met de specialisten van het Buderus-serviceteam de installatiewerkzaamheden. Wij leggen vervolgens al het water- en rookgaszijdige leidingwerk aan.’

Hoge temperatuur

De keuze voor de Buderus Logano GE615 staat volgens Peeters buiten kijf. ‘Met een vermogen van 740 kW heeft hij de vereiste power en is hij in staat de hier benodigde hoge watertemperatuur van 95 °C te leveren. En het allerbelangrijkste: stortgas bevat variërende hoeveelheden methaan. Dit is de enige ketel die daar moeiteloos en storingsvrij op draait. Dat is essentieel in een continu proces als dit. Het is eenvoudige, bestaande VR-techniek die in een duurzame omgeving als deze uitstekend werkt.’

Richard Gronert (links) en Marcel Peeters.

Watertransportnet

‘Je kunt hier natuurlijk ook het stortgas affakkelen’, zegt Richard Gronert. ‘Maar dan doe je er niks nuttigs mee. Het mooie aan deze locatie is dat we het stortgas kunnen omzetten in warmte waar hier op drie plekken behoefte aan is. Deze plekken zijn gekoppeld aan een watertransportnet waar de Buderus-ketels hun hete water aan leveren. Een gesloten circuit waarin het afgekoelde water weer terug gaat richting de ketels en opnieuw wordt opgewarmd tot 95 °C.’

‘Stortgas bevat variërende hoeveelheden methaan. Dit is de enige ketel die daar moeiteloos en storingsvrij op draait.’

1) WATERZUIVERING

Het eerste ‘station’ van het watertransportnet is de nabij gelegen percolaatwaterzuivering. Een installatie waar verontreinigd water uit het stortlichaam wordt gezuiverd. Bacteriën doen er het werk. Er wordt warmte afgenomen om voor dat biologische proces de ideale temperatuur te creëren. Inmiddels zijn de bacteriën zó goed ‘afgericht’ dat er steeds minder warmte nodig is, waardoor meer warmte beschikbaar is voor de andere afnemers.

2) KANTOORGEBOUW

Vervolgens loopt het warmtenet door naar het 800 meter verderop gelegen hoofdkantoor van Afvalzorg. Daar zet een warmtewisselaar in de winter het warme water om in warmte. In de zomer zet een absorptiekoeler het warme water om in koeling.

3) KASSENCOMPLEX

Tenslotte loopt het net door tot buiten de poorten van Afvalzorg. Het agrarisch bedrijf Corn. Bak op bijna 2 kilometer afstand van de Buderus-ketels neemt tegen betaling warmte af voor de verwarming van een kassencomplex. Op deze wijze is stortgas niet alleen een duurzame brandstof, maar ook een product waaraan geld wordt verdiend.

COLUMN

Partnerships

Met de komst van nieuwe technologieën en daarmee de doorbraak van kennisintensieve installaties wordt een trend zichtbaar waarin we als fabrikant meer dan ooit nauw betrokken zijn bij de opdrachtgever. Steeds vaker vragen opdrachtgevers in woningbouw, industrie en utiliteit al voor de start van een project rechtstreeks om onze expertise en ervaring. We geven vaak vanaf de allereerste projectfase uitgebreid advies en begeleiden en faciliteren tot en met de oplevering of zelfs inclusief de nazorg en de complete exploitatie.

Totaalsystemen

Het is een trend die zich de komende jaren stevig zal voortzetten. Want voorzichtig begint de roep naar totaalsystemen voor energie, warmte, warm water en klimaatbeheersing te klinken. De bouwwereld industrialiseert en zal complete prefab-woningen gaan leveren. Dat betekent dat er op termijn ook een integratie van nu nog losse installaties zal plaatsvinden. De duurzame all-in-one oplossing heeft daarmee de toekomst. Het feit dat we onderdeel zijn van het wereldwijde Bosch-concern geeft ons daarbij ongekend veel mogelijkheden voor crossovers van technologieën en systemen. Om nog maar te zwijgen van de mogelijkheden die het internet of things ons gaat bieden.

Totale financiering

In de toekomst worden we als fabrikant dus totaalleverancier van energie en comfort. En zien we tevens een rol weggelegd als financier van de installatie. Ook zien we kansen voor verhuur en lease. En ik schets hier geen stip aan de horizon, integendeel. Ook nu al nemen we steeds vaker onze verantwoordelijkheid als het gaat om total cost of ownership. Denk aan de mogelijkheden van Safe & Sure. De kracht zit 'm daarbij in partnerships tussen opdrachtgever, fabrikant én installateur.

‘De tijden van uurtje-factuurkje zijn voorbij.’

Toegevoegde waarde

Deze nieuwe ontwikkelingen vragen dus om een nieuwe rol van de projectinstallateur. Hij zal expertise moeten ontwikkelen die aansluit bij de zojuist geschetste trend. En zeker niet alleen technische expertise. Hij zal met name toegevoegde waarde moeten bieden op het gebied van service en onderhoud én partnerships moeten durven aangaan met opdrachtgever en fabrikant. Eenvoudig gezegd: de tijden van uurtje-factuurkje en het traditionele onderhoudscontract zijn voorbij. Ook de projectinstallateur zal meer dan ooit zijn verantwoordelijkheid moeten nemen als het gaat om de prestaties van de geleverde installatie. Dat is overigens niet iets wat wij als fabrikant bepalen, maar een nuchtere constatering op basis van vragen uit de markt. Nefit nodigt u uit hierover van gedachten te wisselen. Want we zijn benieuwd wat in uw visie de toekomst aan kansen biedt.

Henk de Bruijn

Manager Business Development

Protest boardwear (Warmond)

Drie Nefit cascades in één stookruimte

De grote houtmotketel die nagenoeg het complete industrieterrein van Warmond jarenlang van warmte voorzag, is al enige tijd ontmanteld. Twee grote staande ketels van 800 kW bij het daar gevestigde bedrijf Protest zijn toe aan vervanging. Huisinstallateur Edwin van den Heuvel kiest voor drie compacte Nefit TopLine-cascades in één stookruimte. Daarmee worden het kantoor en het distributiecentrum van Protest én het nabij gelegen speelparadijs Moneytown voorzien van warmte en warm water. Warm Nederland neemt een kijkje.

In de sportieve wereld van trendy die-hards die sneeuwpijsten en golven op zee met hun boards bedwingen is het merk Protest een begrip. Boarding is razend populair en het Nederlandse merk speelt daar op in met fashion voor onder meer snowboarders en kite surfers. Ieder seizoen ontwerpt een team van designers uit de international mode- en sportwereld een nieuwe collectie. In de nieuwste stijltrends en met een luxe, exclusieve look. De distributie van Protest-artikelen vindt plaats vanuit het logistieke centrum op de hoofdlocatie in Warmond. Daar zijn ook de kantoren van het bedrijf gevestigd.

Vervanging

Edwin van den Heuvel (Selcius Koude & Klimaattechniek) is al geruime tijd huisinstal-

lateur van het voormalige moederbedrijf van Protest, Dekker Hout. Onlangs werd hij door Protest gevraagd de bestaande installatie voor verwarming en warm water te vervangen. 'Voorheen zat op dit bedrijventerrein een houtproducerend bedrijf. Het houtafval werd als grondstof voor een grote houtmotketel gebruikt. Die ketel voorzag nagenoeg het complete industrieterrein hier van warmte.'

Ventilatie op gelijkstroom

Van den Heuvel leidt ons door het distributiecentrum waar onder meer de trendy badkleding en wintersportoutfits van Protest op voorraad liggen. 'Omdat de verderop gelegen houtmotketel de warmte leverde, stonden er hier maar liefst 14 transportpompen continu te draaien. Nu is dat er nog maar één. Alleen dat al levert een enorme energiebesparing

‘Vooraf hebben we met AutoCAD de complete situatie in 3D ontworpen en geëngineerd.’

op. Daarnaast heb ik gekozen voor nieuwe luchtverhitters met gelijkstroom ventilatoren toe te passen om de hal te verwarmen. Via het gebouwbeheersysteem kan ik de luchtstromen in vijf zones van dit complex apart aansturen. Dat is nodig omdat op de ene plek meer zonlicht binnenkomt en de andere plek weer minder geïsoleerd is. De warmte komt dan ook op plaatsen waar je het nodig hebt en wordt stilgezet als het niet nodig is.’

Nefit TopLine cascades

De deur van de stookruimte zwaait open. Daar staan drie cascades met 6, 2 en 3 Nefit TopLine HR100 toestellen. ‘Ze leveren warmte en warm water aan respectievelijk het distributiecentrum, de kantoren van Protest en het nabij gelegen speelparadijs Monkeytown’,

Installateur Edwin van den Heuvel (links) en Michel Honings van Nefit.

Nefit TopLine HR II cascadesystemen

Groot vermogen, optimale zekerheid en energiezuinige prestaties in een ongekend compact formaat. Een cascade van 400 kW past op slechts 1 m² vloeroppervlak. Voor optimale aansturing van Nefit-cascadesystemen zijn Nefit-cascaderegelaars ontwikkeld. Ook aansturing van cv-groepen met extra modules is mogelijk. Slimme plug & play aansluitsets zorgen voor optimaal installatiegemak.

- Toepassing van bekende Nefit HR-ketels met vertrouwde techniek
- Zeer snelle montage
- 25 tot 40 procent besparing op de stookkosten
- Warmte wordt naar behoefte aangeboden
- Alle toestellen worden gelijkmatig belast
- Toestellen dienen als elkaars backup
- Klein formaat ketel, dus handig in transport en installatie

legt Van den Heuvel uit. 'Al het leidingwerk en alle rookgasafvoerkanalen zijn maatwerk. Complexe opdrachten als deze doe ik graag. Het grootste werk zit 'm in de voorbereiding. Een ruimte als deze moet je vooraf zorgvuldig in kaart brengen. Letterlijk. Dus heb ik samen met de Groot installatieadvies de complete situatie in 3D ontworpen en geëngineerd. Na veel passen en meten was uiteindelijk de rug-gelingse opstelling van 3 losse lijnopstellingen de oplossing voor deze ruimte, waarbij we wel zelf de open verdelers hebben gemaakt. De standaard 3D objecten in de bibliotheek van MepContent.eu hebben hierbij zéér geholpen. Buiten de verwachte energiebesparing van maar liefst 40% (die voor het grootste deel al gehaald is in dit korte stookseizoen) hielp deze presentatie zeer om de klant te overtuigen de investering te doen.'

Premium Partner

Inmiddels draaien de TopLine cascades naar volle tevredenheid van installateur en klant. Er wordt inmiddels nagedacht over het plaatsen van PV-panelen, voor nog meer energiebesparing. Van den Heuvel is trots en dik tevreden. Hij werkte jarenlang als niet-merkgebonden installateur, maar kiest nu bewust voor Nefit. 'Ik ben om', laat hij stellig weten. 'Want Nefit biedt de kwaliteit en service die ik mijn klanten ook wil garanderen. Het is een sterk merk met een uitstekende serviceorganisatie waar ik altijd op kan terugvallen voor vragen, advies, ondersteuning en snelle levering van onderdelen. Ik heb daarom besloten dat ik Premium Partner van Nefit wordt.'

Nefit ProLine NxT en Easy, ideale combinatie

Ketelvervanging in 88 eengezinshuurloningen in Gouda

Bij ketelvervanging valt vaak de keuze op de Nefit ProLine NxT en de Easy kamerthermostaat. Een uiterst compacte HR-kwaliteitsketel met uitstekende prestaties in combinatie met de slimme kamerthermostaat. Zo ook in zo'n 88 eengezinshuurloningen in Gouda.

Nefit ProLine NxT

De meest compacte projectketel, de ideale oplossing bij renovatie én nieuwbouw.

- Klein (58 x 35 x 28 cm) en nóg lichter (19 kg)
- Energiezuinig: EPC 0,71-0,75 dankzij Z-Stream platenwisselaar (> 90% jaartaprendement), Low Energy cv-pomp (75% zuiniger), laag standby-verbruik (< 1,5 Watt)
- Betrouwbaar: continu bewaking met ProActive Plus
- Duurzaam: voorbereid op zonneboiler of warmtepomp
- Flexibel: OpenTherm-aansluiting

Beleggen in vastgoed is populair onder pensioenfondsen. Fondsen doen het om hun beleggingsrisico's te spreiden en bereiken er een stabiel rendement mee dankzij de constante stroom aan huuropbrengsten. Opbrengsten die bovendien meegroeien met de inflatie door de jaarlijkse huurverhogingen. Behoud en groei van de waarde van de complexen waarin wordt belegd, is dus essentieel. 'Dat vindt ook onze opdrachtgever Bouwinvest', vertelt Peter van Beek, technisch manager bij Van 't Hof Rijnland. 'Wij verzorgen namens hen het vastgoedmanagement. Het technisch onderhoud is daarbij een van onze verantwoordelijkheden.'

Ketelvervanging

Van Beek neemt ons mee naar Gouda, waar hij voor Bouwinvest een complex van 96 eengezinshuurloningen in beheer heeft. 'Huurwoningen die gebouwd zijn in 1983. In 2000 en 2001 zijn er VR-ketels in geplaatst, die nodig aan vervanging toe waren. In overleg met Bouwinvest hebben we bepaald welk type ketel gewenst was, waarna wij het complete offertetraject in gang hebben zetten. Prijs en geboden oplossing zijn uiteraard belangrijke factoren op basis waarvan we de installateur kiezen. Maar het gaat natuurlijk

VI.n.r. Aad en Patrick Schaap (Provato) en Peter van Beek (Van 't Hof Rijnland).

om het totale plaatje. Voor welke aanpak kiezen ze, is de planning reëel? En hoe zorgen ze voor zo min mogelijk bewonersoverlast? Uiteindelijk is de keuze gevallen op Provato Techniek uit Rotterdam. Een partij waar we al jaren een prettige relatie mee hebben.' De door Bouwinvest voorgestelde Nefit ProLine NxT HR-ketels (CW4) worden inmiddels door Provato Techniek geplaatst. Ook worden gelijktijdig de ventilatieboxen vervangen. 'Dat gebeurt in één keer zodat we over een tijdje de huurders hier niet nog een keer hoeven lastig te vallen.'

Easy thermostaat

Aad Schaap, directeur van Provato Techniek, prijst de Nefit ProLine NxT. 'Het is een compacte ketel, licht van gewicht. Een monteur kan 'm in zijn eentje tillen. De installatie ervan is uiterst eenvoudig. Het is een zuinige ketel met prima prestaties.' Als kamerthermostaat is gekozen voor de Easy 'Daarmee voldoen we aan de wensen van de bewonersvereniging, waarmee we vooraf overleg hebben gehad', vertelt Peter van Beek. 'De bewoners wilden graag een slimme thermostaat. Zodat ze zelf goed kunnen sturen

op hun energieverbruik. De Easy is dan met zijn vele mogelijkheden en gebruiksgemak een prima keuze. Bovendien past het ook in het beleid van onze opdrachtgever. Duurzaamheid staat bij Bouwinvest hoog in het vaandel. De eerste reacties van bewoners waar de werkzaamheden inmiddels zijn afgerond, zijn allemaal positief.'

24/7 service

Provato verzorgt als het complete verketelproject is afgerond ook service en onderhoud. 'Techniek is niet het moeilijkste van ons vak', zegt Aad Schaap. 'Het draait allemaal om service en dienstverlening. Je kunt nog zulke goede monteurs hebben en de beste producten verkopen, maar het gaat erom dat je altijd voor je klant en zijn bewoners klaarstaat. 24 uur per dag, zeven dagen per week. Ook in het weekend, 's nachts en tijdens de feestdagen. Bij een storingsmelding rukken we direct uit. Service draait om snelheid, flexibiliteit en zorgvuldigheid. Je moet je inleven in je klant. En mensen letterlijk en figuurlijk nooit in de kou laten staan.'

Nefit Easy is de meest bekroonde slimme thermostaat van Nederland.

- Supereenvoudig te bedienen
- Stijlvol design
- Zonder contract of abonnement
- Op afstand te bedienen met smartphone of tablet
- Aanwezigheidsdetectie met persoonlijke instellingen
- Inzicht in verbruik voor verwarming en warm water
- Uitbreiding van functies via automatische updates
- Easy is op afstand te bedienen via smartphone en tablet
- Te combineren met OpenTherm cv-ketels van andere merken (Easy Connect Adapter)

Postbus 3, 7400 AA Deventer

Nefit/Bosch SupportLine
T. 0570 602 206
E. verkoopnederland@nefit.nl
www.nefit.nl

